

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Abbatissa

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

*An missarius
us Ordina-
rii.*

non censentur illius subditi, nisi ad pro-
bationem. p. 11. tr. 2. miscell. ref. 30. Nec
aliis sive Regularibus, sive secularibus,
non sibi subditis, etiam habentibus di-
missorias à suis Ordinariis, ex novissimo
Decreto S. Congreg. Card. Concil. Trid.
Interp. die 23. Novemb. 1641. In quo tam
concedentes prædictas dimissorias,
quàm ordinantes, suspenduntur à colla-
tione Ordinum, præter alias poenas ar-
bitrio ejusdem Congregat. reservatas, p.
7. tr. 11. resol. 42.

*An vero alii
qui Abbates
possint con-
ferre majo-
res ordines,
controverti-
tur inter
D.D.*

Unde corrumpit, quæ alias probabili-
ter docuit Henriquez lib. 14. cap. 18. n. 2.
in glof. lit. P. & ego ipse. p. 7. tr. 10. resol.
42. & tract. 13. resol. 93. & novissimè P.
Leone de cens. resolut. 6. num. 18. & seqq.
Temerarium verò est, quod docet Bru-
no Chassaing de privil. regular. p. 2. tr. 7.
c. 2. scilicet, Abbates adhuc posse con-
ferre Ordines, ante aetatem à Tridenti-
no requisitam tam suis religiosis, quam
aliis secularibus, aut regularibus non
subditis, &c. est enim manifestè contra
decretum S. Congregationis relatum p.
7. tr. 11. resol. 42. prout fusius p. 11. tract. 2.
miscell. ref. 17.

60 Petes: An aliqui Abbates possint
conferre suis subditis ordines Majores?

Resp. Magnam esse inter Doctores
altercationem. Affirmant Caramuel in
Regulam D. Benedicti cap. 62. & plurimi
alii. Negat Candidus cum pluribus à
se citatis, tom. 4. disquis. 4. art. 3. dub. 20.
Resolutio petenda, & expectanda à Sa-
cra Congregatione p. 7. tr. 11. resol. 42. §.
Sed an. Quidquid autem sit de potestate
concessa (ut putatur) Abbati Cisterci-
ensi, & quatuor primis ejusdem Ordinis
Abbatibus, jam non usu desit: Navar.
lib. 3. cons. 14. de regular. edit. 2. Vasq.
Laym. tr. 9. c. 7. n. 4. & licet adhuc perse-
veraret privilegium, non communicaretur
aliis Abbatibus. p. 11. tr. 2. miscell. ref. 40.

7. Petes iterum: An Abbates, & Præ-
lati similes gaudeant facultate data Epi-
scopis à Tridentino sess. 24. de refor. c. 6.
circa censuras, & casus Papales occul-
tos? Respondeo id inter D.D. utrinque
probabiliter controversi. p. 4. tract. 4. ref.
232. & p. 2. tr. 20. ref. 4.

*Abbas &
similis Præ-
lati an gau-
deant privi-
legio Episco-
porum.*

8. Abbates habentes jura Episcopalia,
posse in suis domibus habere oratorium,
& in eo celebrare, vel audire Missam,
posset aliquis adducto simili ex Joannis
B. Ciarlini opinione asserere. Quia scil.
privilegium immunitatis Episcopalis
Palatii, habet locum in Palatiis Præla-
torum qui jura Episcopalia, & territo-
rium distinctum habent: quippe ab Epi-
scopalis in omnibus æquiparantur, ac ab
illis sola consecratione differunt. San-
chez de matrim. lib. 8. disp. 2. n. 12. Quin-
imo decreta Tridentini habere locum in
his Prælatibus habentibus jura Episcopa-
lia tradit ex Riccio Belletus.

*An possint
in suis domi-
bus habere
oratorium,
ac in eccle-
siis.*

9. Sed negativa sententia prorsus est
tenenda ex praxi & consuetudine. Nam
in cap. quoniam, de privil. in 6. sub nomi-
ne Episcopi non intelliguntur Prælati
habentes jura Episcopalia sed solum ve-
rè & propriè Episcopi. Sic Trullench.
p. 9. tract. 1. resol. 48.

*Negativa
sententia to-
nenda.*

ABBATISSA.

1. Abbatissa non habet potestatem
spiritualem in Moniales, sed so-
lum domesticam, quam habet materfa-
milias, & ided non potest præcipere ali-
quid sub pœna excommunicationis: sunt
enim mulieres incapaces jurisdictionis
ecclesiasticæ, ex c. novæ, de pen. & remiss.
ita ut ex D. Thom. in 4. q. 1. art. 1. dub. 39.
q. 3. ad 4. nec Summus Pontifex possit
illis committere hanc potestatem, quod
etiam docet Coninch de sacr. dis. 13. dub.
3. n. 35. quicquid contra sentiat Cornejo
in 3. p. tr. 5. dis. 2. dub. 3. Probabilius item
est, nec posse præcipere in virtute obe-
dientiæ, sicut possunt Prælati regulares:
sed tantum imponere præcepta instar ma-
trifamilias, quæ ad Monasterii pacem, &
domesticam gubernationem conducunt,
quæ præcepta obligant juxta levitatem,
aut gravitatem materiæ, sicut etiam
præcepta parentum. Ita Sanchez sum. 10.
2. h. 6. cap. 1. n. 21. & alii contra Rodriquez
sum. 10. 1. cap. 3. n. 9. cujus etiam sententia
est probabilis. p. 5. tr. 9. ref. 16.

*Abbatissa non
habet juris-
dictionem
spiritualem
in Moniales,
unde non po-
test, cu præcipi-
tate sub ex-
communicatione.*

*Neque in
virtute obe-
dientiæ.*

2. In Abbatissam, & Priorissam eligi
potest.

*Abbatissa
potest.*

an possit esse vidua?

potest vidua secundum Portellium *dub. Regul. v. Abbatissam n. 10.* Et hoc ratione consuetudinis antiquae, quae, si aliquod statutum in contrarium est, iam abolevit. Hanc opinionem probabilem putat esse Suarez *de Relig. tom. 4. l. 2. c. 6. nu. 16.* maximè, ubi talis consuetudo viget. Ita etiam Sanchez *sum. 2. l. 5. cap. 5. n. 22.*

Sed negat cum alijs Castellinus, adducitque pro se Sacrae Congregationis declarationem, *p. 3. t. 2. ref. 99.*

An illegitima?

3. Idemque docet de illegitima. In quo eum sequitur Barbosa *de potest. Episc. p. 3. alleg. 100. nu. 13.* & alii. Probantque ex c. *indemnitati. §. sanè, ver. verum si quæ, de elect. in 6.*

Sed contrarium tenent multi cum Rodriquez *comp. qq. Reg. ref. 2. n. 21.* qui ad citati capituli auctoritatem responderet. Et LAVORIUS *tit. 4. c. 24. num. 38.* testatur Sacram Congregationem pro hac sententia declarasse, quod constitutio Sixti V. contra Regulares illegitimos non comprehendat feminas: quia eas non exprimit, sicut neque exprimit *cap. 1. de filiis Presbyter.* feminæ vero in odiosis non veniunt sub nomine masculorum, ex regula, *C. Generalis, de elect. in 6.*

Adverte etiam, quod stando in prima sententia, possunt Prælati Monialium ad dignitates cum illegitimis dispensare. Ita Portellius *dub. Reg. v. Abbatissa, nu. 6.* & apud illum Rodriquez *p. 3. tr. 2. ref. 101.*

An quæ attingat tantum 40. annis?

4. Quod si queratur, quæ ætate Monialis possit eligi in Abbatissam? Respondet idem Portel. in *Consil. Reg. part. 1. cas. 13. n. 7.* posse eligi eam, quæ tantum annum 40. attingat. Tum quia ubi lex utitur ablativo in constituenda ætate ad aliquod officium, non petit annos completos, sed sufficit quod sint inchoati: Concil. autè *Trid. sess. 25. de reg. c. 7.* loquens de Abbatissa, inquit, *Non minor 40. annis, &c.* Tum quia, ex *Sylvestro verbo Tempus* in dubio juris an loquatur de annis completis, vel inchoatis, in favorabilibus annus inceptus habetur pro completo. Verum opinioni Portel., videtur obstare Responsum Sacrae Congregationis, ad Episcopum Abulensem, quæ declaravit Decretum *Concilii Trid. sess. 24. de Ref. c. 12. §. Ad ea-*

teras autem dignitates, &c. intelligendū esse de anno completo, & non incepto; ergo à pari, cum dicit, quod Monialis eligenda in Abbatissam non sit minor 40. annis, non sufficit annus inceptus. Ideo tu cogita, *p. 7. tr. 12. resol. 19.*

5. Officium autem Abbatissæ finito triennio expirat, nec potest Episcopus illud prorogare ex *Dec. Sacrae Congregationis Episc. v. monialium officialium n. 20.* Potest quidem Abbatissa post expletum triennium, per eos dies, in quibus nova electio efficitur, regere monasterium sub aliquo titulo, seu nomine, ex *Miranda in Manual. Prælat. Tract. de sacris monialibus q. 7. a. 9. concl. 3.* Hoc enim pertinet ad bonum regimen; & administrationem monasteriorum Monialium, *p. 7. tr. 12. resol. 19. §. Ad primū.*

6. † Ex Tridentino *sess. 26. c. 16.* non potest Abbatissa à parentibus novitiæ aliquid recipere præter illius victum, & vestitum; † In quo decreto dubium est, an comprehendatur mutuum vel accommodatum? Negat *Miranda, tom. 2. qu. 8. arr. 9.* Quia Tridentinum vitare id voluit, ne Monasterium aliquid debeat parentibus novitiæ, unde oportet aliquando sit, novitiam invitè manerè, ad hoc ut debitum computetur in dotem. Sed hic finis cessat adhibita cautione. Ergo.

At Suarez *de Relig. tom. 3. tr. 7. lib. 5. c. num. 16.* & Villalobos *tom. 2. tr. 35. diff. 19. num. 4.* contrarium sustinent, *p. 3. tr. 2. ref. 100.*

7. Abbatissa non potest aliquid ultra dotem Novitiæ recipere ad compensandam vilitatem conditionis, infamiam, vel defectus corporis. Nam hæc esset Simonia, & teneretur hunc excessum restituere. Ita *Miranda, de Monial. q. 8. a. 6.* & alii. *Ibid. in fine. §. Notandum.*

Potest tamen pacisci de certa summa pecuniæ donec dos Monialis solvatur, ratione damni emergentis, etiã si Monasterium sit opulentum. Ita cum alijs uterque *Rodriquez Eman. sum. tr. 3. c. 144. nu. 3.* Hieron. *comp. ref. 98. n. 20.* Et probat Hieronymus ex paritate; quia, dū dos nuptæ non solvitur, sumi possunt fructus possessionis pignori obligatæ pro illa, nec computandi

Non durat ultra triennium.

Abbatissa non potest accipere præter parentibus novitiæ nisi victum, vestitum Sed an possit mutuum, vel accommodatum.

Certum est, non posse ad compensandam vilitatem conditionis, infamiam, &c.

Potest tamen pacisci de certa summa pecuniæ donec solvatur dos, ratione damni emergentis.

Putandi sunt in sortem principalem, ex c. salubr. de usuris. Cum enim dos Monialis pro eius alimentis detur, est eadem ratio, p. 2. tr. 2. ref. 96. & 100. §. Notandum.

Abbatissa potest concedere licentiam Monialibus quoad largiiones munerum, quae possunt Praelati Regularium sui subditis. Nisi talis facultas sit ipsi limitata constitutione, consuetudine, &c.

8. Abbatissa potest concedere Monialibus licentiam circa munera largiiones, quam dare potest Praelatus Religionis suis Religiosis. Quia habet liberam bonorum Monasterii distributionem, sicut Abbas. Unde secundum aliquos dare potest licentiam expendendi decem aureos: quia hanc licentiam dare potest Praelatus secundum eos. Potest etiam concedere licentiam habendi peculium, & convertendi in proprios usus, quae propriis operibus acquirunt: Advertit Sanchez Sum. tom. 2. lib. 7. c. 39. n. 44. nisi ex consuetudine, constitutione illius Religionis, aut praeccepto Praelati talis facultas illi limitata esset, p. 1. tr. 6. ref. 22.

Cum quae limitatio potest concedere licentiam praebendis, aliquid Confessario ut in iuramento loquens, cum Abbatissa, non incurrit excommunicationem.

9. Et cum eadem limitatione, potest Abbatissa concedere licentiam Moniali, aliquid Confessario praebendi, ultra justum stipendium assignatum, si seivlat cum magna charitate, patientia, assiduitate, &c. Ita Scortia. In Bull. pontif. epis. 158. tr. 395. & alii p. 1. tr. 6. ref. 17.

10. Loquens cum Abbatissa, non incurrit excommunicationem Gregorii XIII. quia Abbatissa non venit nomine Monialium, sicut nomine Monachorum non venit Abbas. Sed Grassius de cas. res. sol. l. 2. cap. 5. n. 34. contrarium tenet, p. 3. tr. 2. ref. 48. §. Nota tertio.

ABJURARE.

Abjuratio non descriptio Fini.

1. Abjurare est, detestari cum juramento. Abjurant autem haeretici, vel de haeresi suspecti; ad excludendam suspensionem, vel infamiam haereticis, detestando haeresim, de qua convicti, vel indicati sunt; promittentes se nunquam in idem lapsuros sub poena, quae in sacris Canonibus, contra haereticos decernitur. Et hoc cum juramento super Evangelia, vel, si Judaeus sit, supra veteris testamentum.

Species.

2. Quoniam vero triplex est suspicio, levis, vehemens, & violenta, triplex ab

inquisitorius indicitur abjuratio, quae aut de levi dicitur, aut de vehementi, aut de violenta. Praeter quartam, quae est de formalis.

3. Abjuratio ejusdemque formae ponit Emericius. p. 3. rubr. de 4. modo Christiani. termin. num. 126. 167. & 175.

4. Quando abjurat Judaeus, haec est. Pro Iudaei ejus forma, Ego N. sacrosanctam Dei lege positam coram me, & mea manibus tactam, iure me credere corde, & ore profiteor illam veritatem, ac fidem; quam lex Dei sacrosancta docet; ac in primis Deum esse invocandum, solamque adorandum, & per consequens detestor eum errorem, qui dicit, Deum non invocandos, eiusque divinos honores tribuendos; aut similia, juxta qualitatem erroris commissi. Ita Pegna, p. 2. comm. non enim abjurare debet haeresim, quae in ipsum non cadit, p. 4. tr. 7. ref. 2. §. Quo.

5. Abjuratio fautoriae secundum Zanardum, p. 3. c. 134. dupliciter fieri potest. Primum in genere, abjurando omnes haereses, quando fautor omnibus haeresibus indiscriminatum favorem tulit. Secundum in singulari, quando Calvinistis, v. g. vel Lutheranis. At Pegna, p. 2. comm. 73. ait, tunc abjuratio fautoriae indicendam in generali, quando auxilium exhibitum esset personae potius, quam errori; nam si adesset suspicio de profitendis erroribus illius, cui faver, indicendam esse illius erroris in particulari, p. 4. tr. 7. ref. 21. §. Hoc supposito, post initium.

† An abjuratio haereticis de levi possit indici quoad omnes haereses; quae sunt abjuratio requisita; & quando post abjuratioem quis dicatur relapsus, dicemus infra. †

6. Nunquam vero indici potest abjuratio, etiam de levi, nisi iudicium, vel delictum, ex quo nascitur indicium, sit plene probatum. Ita Menochius l. 1. c. 82. num. 355 p. 4. t. 8. ref. 39. §. Notandum. Quamvis Pegna, p. 2. comm. 92. doceat, solam infamiam cunctis adminiculis suffultam ad abjuratioem sufficere, p. 4. tr. 8. resolut. 82. §. Respondeo.

7. Abjurant ergo de levi leviter de suspecti; de vehementi, qui vehementer. Quoniam dicuntur leviter, qui vero vehementer, de vehementer, de vehementer, de vehementer.

Abjuratio de vehementer, de vehementer, de vehementer.